

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

N:o 44.

Götheborgske

Spionen.

Fördagen, den 31 October, 1772.

Bref om Witterhets-Sällskapet i Upsala, daterat den 19 October.

Den del min Herre behagar taga i vårt lilla Apollinariska Samsunds angelägenheter, smikrar och alle, men i synnerhet mig. Sällskapet, Apollini Sacra, inrättades för 5 a 6 år sedan, af någre Unglingar, som fattat tycke för Witterhet, och war fölgagtellig i sin början ej annat, än en Barnalek. Men sedan mognare, och för sin goda smak kände Personer, bland hwilka jag får räkna B. Lector Köler, Not. wid Hof-Consist. Magist. Bergklint och Magister Harlingsson, blifwet intagne i Societeten, fick den et annat stiel. Den förseddtes med Lagar, med Präses, Secreterare och Ceremoni-Mästare. Sällskapet, Utile Dulci i Stockholm tilböd den sin breswärling och en nära förening med sig, hwilken

ken ännu wid magt hålles. Den si. åsven en fördubblad glants, då Hans Excellence, Herr Riks-Rådet och Academia-Cancelleren, Grefwe Rudensköld, wid början af innewarande år, åtog sig, at wåra des Protector, och det så mycket mer, som Hans Excellence, då wi förleden Torsdag hade åran upwakta honom, tåktes egenhändig intefna sit namn i wår Matrikel, som des förutan prunkar med åtskilliga hederliga namn, såsom Landt-Marsskalkens, wid förledne Riksdag, Hof-Marsskalkens Baron Lejon-Juswuds, Cancellie-Rådet Bjerchens m. fl. Hårom dagen blefwo ock Kongl. Secreteraren Arenius och Hof-Predikanterne Doctorerne Fant och Alström i Sällskapet intagne. Wår fond är ej så stor, at Sällskapet kunnat på Trycket utgifwa de wakra skrifter, som blifwet inlemnade, utom några strödda stycken, som då och då blifwet trykte; men de, som sielf wunnet Revisorernes approbation, hafwa genast blifwet öfwerfickade til Sällskapet Utile Dulci i Stockholm, som gemensamt med sina snille-foster besordrat dem til Trycket, i de så kallade Bitterhets-nöjen. Inom kort torde wi dock på egen bekostnad utgifwa twånne Tal hålta, det ena på Klagodagen, af Secret. Adlerbeth, och det andra på Kröningsdagen, af Magister Lindblom. Sällskapets Offi-

cianter

ciänter äro följande: Präses Philos, Adjuncten Swedelius, Secreterare Philos. Adjuncten Prosperin och Ceremonie-Mästare, Magister Lindblom. Men jag afbryter härmed min berättelse och begifwer mig til annat. Gotheborgske, här wid Kongl. Academien studerande, Nationen består endast af 9 personer. Flera wäntas. Den älskade Professorn, Herr Magister Carl Fredr. Georgii är nu på 17 året wår Inspector.

* * *

Af en Latinsk Inscription, som finnes införd uti Misanders Deliciæ Bibliæ 4 tom. p. 1129. kan man se så wäl en del Fruntimmers seder i forntiden, som Muctorns grofhet uti sättet at afmåla dem och deras upförande. Hos det täcka Kønnet finner man i våra tider mer ärbar sedighet; och hos Skribenter, heppas jag, mera höflighet, särdeles mot Fruntimmer. Med anhållan, at ej komma i det täcka Kønets onåd, torde jag af samma Inscription få lämna en

Öfversättning *

D förwända tilstånd!

O bakwända naturs ordning!

Owinnorna som äro skapade efter Guds beläte

Draga nu djästa-bild.

F 2

De

* Insändt.

De som förr, til Ingelnas glädje,
 Betäfte ansigtet med hufwa,
 Bruda nu, til diglarnas glädje,
 Joffan med en fräder-buffe.
 De som fordöm, til at wisa sin undergifwenhet,
 Satte ena magt * på sit hufwud,
 Bära nu, til at wisa sit wälde,
 Et horn i pannan **.
 Plato hafwer twiflat
 Bland hwilket slagte han skulle wäna Qwinnorna,
 Antingen bland det förnuftiga eller oförnuftiga.
 Men de Sjelfwe förbjuda at twifla;
 Ty många yfwas som påfoglar,
 Kätjas som sparswar,
 Gå halfnatne som pläckade gåf,
 Och det som alrawärf är,
 Hafwa horn på hufwudet,
 Som onde andar i männifjo-gestalt.
 Om de äro wärlelige männifjor,
 Som de föregifwa;
 Så hafwa de fannerligen samma ursprung.
 Som den Qwinnan, som kallas
 Den Babylonifka Sköfan;
 Ty jämwäl i deras pannor är hemlighet,
 Det stora Babylon,
 Nämligen et torn.
 O tider o seder!
 Fört sade man,
 Alt allenast en enda enhörning war på jorden,
 Som enfam, utan mala undfluppit fyuda-floden.
 Men ser omkring eder!
 Alt är nu ful: af enhörningar,
 Palats, Kyrkor och hus.

Barnen

* Makt är här det samma som gäckelse, som Qwinnorna brukade. Se detta talesätt i Cor. 11, 12.

† Lycka om deras männer slappo at bära horn.

Barnen lära,

At enhörningen är et wildt och ofstyrt djur.

Men våre Enhörningar äro

Spake, höstige och stänga ingen

Men akta dig!

De hafwa band i hornen.

O at den sluge Hannibal stods opp!

Och församlade de Dwinnor

Som bära torn på hufwudet,

Tände eld på deras horn,

Och angrepo fiendens läger.

Jag swär wid stoc och sten,

Om sådant skedde om nattetid,

Skulle de injaga förkräckelse

Hos Turkar, Tartarer och Fransoser, m. m.

Lita som han hos de Romare *.

Det woro et lustigt krigs-puff;

Sy at desse hornen satta eld,

Kasta eld-strålar från sig

Och förkräcka människor,

Har man nyligen i vårt graustap erfaret,

Då man såg

At en Dwinna

Fick eld i sit horn

Upwakte buller

Och försärade både sig self och andre †.

Ex 2

Min

* Här ses uppå Hannibals krigs-puff, då han hånge
 torra ris-knippor i hornen på en stor hoy boskap,
 tände eld på dem, och dref creaturen för sig på wida
 fälten, och därmed förwillade och förkräkte sine
 fiender, de Romare. Se Cornelius Nepos, vita
 Hannibalis Cap. V.

† Säkert menas någon eldswåda, som upkommet i et
 här beskrifwet Feuntimmers hufwud, hwilket, som
 hända, gifwet Auctor anledning til at försatta in-
 scriptionen.

Min Herre!

Var god och lemna sitt ombörne, Almånheten af de ringare till underrättelse, huruvida man kan trygga sig wid den Lärarens råd som nu nyligen, och alla år, förklarar 16 Söndagen efter Trinitatis, eller Texten om Enkans Son i Main, så, som i kort begrep följer, nämligen:

Texten afhandlas i tvåanne delar: den första lofwar handla om lifwets forchet, och den andra om dödens wisshet.

Enkan beklagas rätt mycke, at hon mist sin Son, såsom sin enda Son.

Denna förlust war för hånne som Enka, så mycket kånbarare, som en Enka ej annorlunda är at anse, än som et Skeps-wrak, en trågård utan stångsel och en krop utan huswud &c.

Sonen liknas wid et ljus som utlofnat, hwar igenom och emedan inga flera ljus sunnits, hela rummet blifwet mörkt &c.

Döden, som i första Församlingens tid ej war så farlig, som nu, i anseende till Fädernes långa lifstid, då han måste jaga efter deras lif hela 2, 3, 4 a 500 åren, anses fördensfull den tiden, som en Jägare, men i senare Församlingens tider, liknas döden wid en hög, jorden wid en åker, och människorna wid höns.

Höken kommer tidt och ofta på åkren och tager bort et höns, då blir en skakning eller räddhoga ibland dem, som de snart glömma bort, sluteligen tager han dem så oförmärkt allesamman,
där

där ligga de: den förnamare med den ringare,
och deras ben blifwa huller, om huller samman-
blandade, lika som i et spel kallade Schack-Spel,
uti hwilket Konungar, Präster och Bønder blif-
wa sammanblandade; hwaras flutas, at ingen
Pålnad kan göras imellan de förnamares och de
ringares ben. Förbillswer

Min Herres,
Uppriktige Wän.

* * *

Et hederligt Drånge-bewis af sin Husbonde
på landet.

Drången Jöns Andersson; tyfter på logen,
och stilla i flogen; gerna på krogen, swaa i
sin Christendom, sen i sin Kyrkogång; tåmelin
styf i grötesatet m. m.

Stads Nyheter.

Göteborgske Wexel-Coursen.

Den 17 och 21 October.

Lond.	- - - - -	72	- - -	D. R:mt.
Amst.	65 - - -	65	- - -	M. R:mt.
Hamb.	69½ - - -	70	- - -	M. R:mt.

Framkommer til Catechismi-Förhör: Måndas-
dagen Spannemålsгатans Rote. Tisdagen
Dwarnebergsgatans Rote. Onsdagen Masthug-
get och Haga Roten.

Ru. d.

Kundgörelser.

På Kongl. Post-Contoret härstädes finnes Trollhätte Slufwerts Lottor til November månads Dragning som sker den 14 dito, emot 8 Dal. S:mt för en del Lott, 4 dito för en half och 2 dito för en fjerdedel's dito.

Hos Herr Olof Spargren boende i hörnet af Drottningsgatan, näst in til Herr Lars Kåhres hus, finnes bästa sort korn- bokhvete- och hafregryn för billigaste pris til salu.

Stjeparen Anders Björnsön, som npligen härifrån til Hamburg är utgången, kommer därstädes allenast at fördröja några dagar, och på det skyndsamaste fortsätta resan hic tilbaka, hvarsöre de, som med honom åstunda någre waror, ju för des håldre behaga däróm toga nödig anstalt.

Stofvikaren Måster Holm, som för bodt på Köpmandsgatan wid wallen, har flyttat, och bor hos Kopperslagaren Måster Nils Koch på Walgatan.

Dansmästaren Nordroff, som någon tid wistats här å orten och bodt uti Mästehugget, men nu flyttadt in i staden och logerar hos Stomatikaren Måster Boutchett på Kongsgatan, erbjuder sig, emot 16 öre om timan, hemma i huset underrisa dem, som hafwa nöje at danta alla slag dansar, och emot 12 öre S:mt om timan för dem, som wilja gå hem til honom i hans logement.

På Fräntory äro ifrån en mistänkt Qwinsperson qwarbålna följande persedlar: en sits-tjortel, en randig lärofs's dito, och en cattuns-mössa, som Egaren kan igenfå, wid närmare beskrifning.

En liten svart hund är för sin Egare, boende på Holländaregatan den 22 dennes bortkommen; den rymningen återställer skalej blifwa olönt. Jag nämner Egaren.